

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

116

Β' Λυκείου

20-03-21

Ον/μο:.....

Υλη: Συστήματα –Ιδιότητες Συναρτήσεων- Τριγωνομετρία- Πολυώνυμο

Θέμα 1^ο:

A.i. Τι ονομάζουμε πολυώνυμο του x; (4 μον.)

ii. Πότε μία συνάρτηση f ονομάζεται άρτια σε ένα διάστημα Δ του πεδίου ορισμού της; (5 μον.)

iii. Τι ονομάζουμε τριγωνομετρικό κύκλο; (5 μον.)

B. Να αποδείξετε ότι ένα πολυώνυμο έχει παράγοντα το x-ρ, αν και μόνο αν το ρ είναι ρίζα του πολυωνύμου. (6 μον.)

Γ. Να χαρακτηρίσετε με (Σ) Σωστό ή (Λ) Λάθος τις παρακάτω προτάσεις :

i. Αν δύο πολυώνυμα έχουν τις ίδιες ρίζες, τότε είναι ίσα. Σ Λ

ii. Η γραφική παράσταση μιας άρτιας συνάρτησης, έχει άξονα συμμετρίας τον y'y . Σ Λ

iii. $\eta\mu\left(5\pi + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{2}}{2}$. Σ Λ

iv. Το σύστημα $\left. \begin{matrix} x + y = 5 \\ x \cdot y = 6 \end{matrix} \right\}$ έχει μοναδική λύση. Σ Λ

v. Σε κάθε ορθογώνιο τρίγωνο ΑΒΓ (Α = 90°) ισχύει ότι

$\eta\mu B = \frac{A\Gamma}{B\Gamma}$. Σ Λ

(5x1=5 μον.)

Θέμα 2^ο:

Δίνεται το σύστημα: $\left. \begin{matrix} (\lambda - 4)x + 3y = 5 \\ 3x + (\lambda + 4)y = 15 \end{matrix} \right\}$.

A. Να λύσετε το σύστημα για λ=-10. (7 μον.)

B. Να βρείτε τις τιμές του πραγματικού αριθμού λ για τις οποίες το σύστημα έχει μοναδική λύση. (6 μον.)

Γ. Να βρείτε τις τιμές του πραγματικού αριθμού λ για τις οποίες το σύστημα έχει άπειρες λύσεις. (6 μον.)

Δ. Να βρείτε τις τιμές του πραγματικού αριθμού λ για τις οποίες το σύστημα είναι αδύνατο. (6 μον.)

Θέμα 3^ο:

Δίνεται η συνάρτηση: $f(x) = \sigma\upsilon\nu\left(\frac{\pi}{2} - 2x\right) - \eta\mu(\pi + 2x)$.

A. Να αποδείξετε ότι $f(x) = 2\eta\mu 2x$. (6 μον.)

B. Να βρείτε την περίοδο T της συνάρτησης f , τη μέγιστη και την ελάχιστη τιμή της. Στη συνέχεια να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f , στο διάστημα $[0, 2\pi]$. (5 μον.)

Γ. Να αποδείξετε ότι $f\left(\frac{\pi}{8}\right) + f\left(\frac{3\pi}{8}\right) + f\left(\frac{5\pi}{8}\right) + f\left(\frac{7\pi}{8}\right) = 0$. (5 μον.)

Δ. Να λύσετε τις εξισώσεις:

i. $f(x) - 1 = 0$

ii. $f(x) = 2\sigma\upsilon\nu 2x$

iii. $f(x) = 4\sigma\upsilon\nu^2 2x - 2$ (3x3=9 μον.)

Θέμα 4^ο:

Δίνονται τα πολυώνυμα $f(x) = x^3 + (\alpha + 1)x^2 + \beta x + 3$ και $g(x) = x^2 - 4x + 3$.

A. Αφού γράψετε τη συνάρτηση g στη μορφή $g(x) = \gamma(x + \delta)^2 + \epsilon$, να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της g και με βάση το σχήμα της να βρείτε το σύνολο τιμών της. (5 μον.)

B. Να βρείτε τα $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ για τα οποία το $g(x)$ είναι παράγοντας του $f(x)$. (7 μον.)

Γ. Έστω $\alpha = -4$ και $\beta = -1$. Να βρείτε τα διαστήματα στα οποία η γραφική παράσταση της f βρίσκεται πάνω από τον άξονα $x'x$. (6 μον.)

Δ. Αν πολυώνυμο $P(x)$ διαιρούμενο με $x-1$ δίνει υπόλοιπο 2 και διαιρούμενο με το $x-3$ δίνει υπόλοιπο 4, να βρείτε το υπόλοιπο της διαίρεσης του $P(x)$ με το $g(x)$. (7 μον.)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (Ενδεικτικές)

Θέμα 1^ο:

A. i. Σχ. Βιβλίο

ii. Σχ. Βιβλίο

iii. Σχ. Βιβλίο

B. Σχ. Βιβλίο

Γ. i.Λ ii.Σ iii. Σ iv.Λ v.Σ

Θέμα 2^ο:

A. Δίνεται το σύστημα:
$$\left. \begin{aligned} (\lambda - 4)x + 3y &= 5 \\ 3x + (\lambda + 4)y &= 15 \end{aligned} \right\}.$$

Για $\lambda = -10$ το σύστημα γίνεται:

$$\left. \begin{aligned} -14x + 3y &= 5 \\ 3x - 6y &= 15 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\cdot 2} \left. \begin{aligned} -28x + 6y &= 10 \\ 3x - 6y &= 15 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{(+)} \left. \begin{aligned} -25x &= 25 \\ 3x - 6y &= 15 \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$\left. \begin{aligned} x &= -1 \\ 3x - 6y &= 15 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left. \begin{aligned} x &= -1 \\ -6y &= 18 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{pmatrix} x = -1 \\ y = -3 \end{pmatrix}.$$

B. Για να έχει το σύστημα μοναδική λύση πρέπει:

$$D \neq 0 \Leftrightarrow \begin{vmatrix} \lambda - 4 & 3 \\ 3 & \lambda + 4 \end{vmatrix} \neq 0 \Leftrightarrow \lambda^2 - 16 - 9 \neq 0 \Leftrightarrow \lambda \neq \pm 5 .$$

Γ. Για να έχει το σύστημα άπειρες λύσεις πρέπει κατ' αρχάς :

$D = 0 \Leftrightarrow \lambda = \pm 5$. Για $\lambda = 5$ το σύστημα γίνεται:

$$\left. \begin{aligned} x + 3y &= 5 \\ 3x + 9y &= 15 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\cdot 3} \left. \begin{aligned} x + 3y &= 5 \\ x + 3y &= 5 \end{aligned} \right\} \text{ δηλαδή έχει άπειρες λύσεις.}$$

Για $\lambda = -5$ είναι:

$$\left. \begin{aligned} -9x + 3y &= 5 \\ 3x - y &= 15 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{:(-3)} \left. \begin{aligned} 3x - y &= -\frac{5}{3} \\ 3x - y &= 15 \end{aligned} \right\} \text{ δηλαδή είναι αδύνατο.}$$

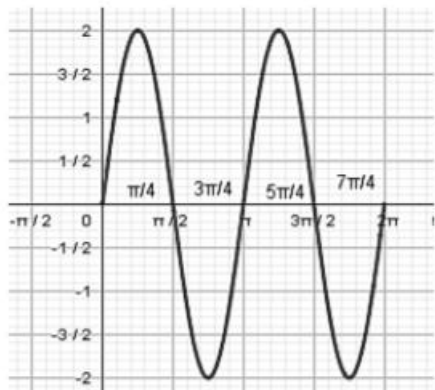
Επομένως, για να έχει άπειρες λύσεις, πρέπει $\lambda = 5$.

Δ. Από το προηγούμενο ερώτημα προκύπτει ότι για $\lambda = -5$ το σύστημα είναι αδύνατο.

Θέμα 3^ο:

A. $f(x) = \sin\left(\frac{\pi}{2} - 2x\right) - \eta\mu(\pi + 2x) = \eta\mu 2x - (-\eta\mu 2x) = 2\eta\mu 2x.$

B. Η περίοδος είναι $T = \frac{2\pi}{2} = \pi$, το μέγιστο είναι το 2 και το ελάχιστο το -2. Η γραφική της παράσταση είναι:

Γ.

$$\begin{aligned}
 & f\left(\frac{\pi}{8}\right) + f\left(\frac{3\pi}{8}\right) + f\left(\frac{5\pi}{8}\right) + f\left(\frac{7\pi}{8}\right) = \\
 & 2\eta\mu\left(2\frac{\pi}{8}\right) + 2\eta\mu\left(2\frac{3\pi}{8}\right) + 2\eta\mu\left(2\frac{5\pi}{8}\right) + 2\eta\mu\left(2\frac{7\pi}{8}\right) = \\
 & 2\eta\mu\left(\frac{\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(\frac{3\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(\frac{5\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(\frac{7\pi}{4}\right) = \\
 & 2\eta\mu\left(\frac{\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(\pi + \frac{\pi}{4}\right) + 2\eta\mu\left(2\pi - \frac{\pi}{4}\right) = \\
 & 2\eta\mu\frac{\pi}{4} + 2\eta\mu\frac{\pi}{4} - 2\eta\mu\frac{\pi}{4} - 2\eta\mu\frac{\pi}{4} = 0
 \end{aligned}$$

Δ. i.

$$f(x) - 1 = 0 \Leftrightarrow 2\eta\mu 2x = 1 \Leftrightarrow \eta\mu 2x = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \eta\mu 2x = \eta\mu \frac{\pi}{6} \Leftrightarrow$$

$$\left. \begin{aligned} 2x &= 2\kappa\pi + \frac{\pi}{6} \\ 2x &= 2\kappa\pi + \frac{5\pi}{6} \end{aligned} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{aligned} x &= \kappa\pi + \frac{\pi}{12} \\ x &= \kappa\pi + \frac{5\pi}{12} \end{aligned} \right\}, \kappa \in \mathbb{Z}.$$

ii.

$$f(x) = 2\sigma\upsilon\nu 2x \Leftrightarrow 2\eta\mu 2x = 2\sigma\upsilon\nu 2x \Leftrightarrow \frac{\eta\mu 2x}{\sigma\upsilon\nu 2x} = 1 \Leftrightarrow \epsilon\phi 2x = 1$$

$$\Leftrightarrow \epsilon\phi 2x = \epsilon\phi \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow 2x = \kappa\pi + \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow x = \frac{\kappa\pi}{2} + \frac{\pi}{8}, \kappa \in \mathbb{Z}.$$

iii.

$$f(x) = 4\sigma\upsilon\nu^2 2x - 2 \Leftrightarrow 2\eta\mu 2x = 4\sigma\upsilon\nu^2 2x - 2 \Leftrightarrow$$

$$2\eta\mu 2x = 4(1 - \eta\mu^2 2x) - 2 \Leftrightarrow 2\eta\mu 2x = 4 - 4\eta\mu^2 2x - 2 \Leftrightarrow$$

$$4\eta\mu^2 2x + 2\eta\mu 2x - 2 = 0 \Leftrightarrow 2\eta\mu^2 2x + \eta\mu 2x - 1 = 0 \xRightarrow[\eta\mu 2x = \omega]{\Theta\acute{\epsilon}\tau\omicron\upsilon\mu\epsilon}$$

$$2\omega^2 + \omega - 1 = 0 \xRightarrow{\Delta = 9 > 0} \omega = -1 \text{ ή } \omega = \frac{1}{2}.$$

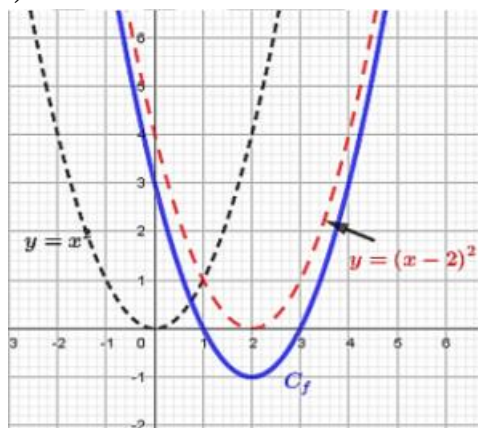
Οπότε έχουμε:

$$\eta\mu 2x = -1 \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} 2x = 2\kappa\pi + \frac{3\pi}{2} \\ 2x = 2\kappa\pi - \frac{\pi}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} x = \kappa\pi + \frac{3\pi}{4} \\ x = \kappa\pi - \frac{\pi}{4} \end{array} \right\}, \kappa \in \mathbb{Z}. \text{ ή}$$

$$\eta\mu 2x = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \eta\mu 2x = \eta\mu \frac{\pi}{6} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} 2x = 2\kappa\pi + \frac{\pi}{6} \\ 2x = 2\kappa\pi + \frac{5\pi}{6} \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} x = \kappa\pi + \frac{\pi}{12} \\ x = \kappa\pi + \frac{5\pi}{12} \end{array} \right\}, \kappa \in \mathbb{Z}.$$

Θέμα 4^ο:

A. Είναι $g(x) = x^2 - 4x + 3 = x^2 - 4x + 4 - 1 = (x - 2)^2 - 1$. Η γραφική παράσταση της g προκύπτει από οριζόντια μετατόπιση της $y = x^2$ κατά 2 μονάδες δεξιά και 1 μονάδα κάτω. Επειδή, η κορυφή της παραβολής είναι το σημείο $(2, -1)$ η g έχει σύνολο τιμών το $[1, +\infty)$.

B. Είναι $g(x) = x^2 - 4x + 3 = (x - 1)(x - 3)$. Το πολυώνυμο $f(x)$ έχει παράγοντα το $g(x)$ αν και μόνο αν έχει για παράγοντες τους παράγοντες του $g(x)$ δηλαδή τα $x-1$, $x-3$. Τότε:

$$\left. \begin{matrix} f(1) = 0 \\ f(3) = 0 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} 1 + \alpha + 1 + \beta + 3 = 0 \\ 27 + 9\alpha + 9 + 3\beta + 3 = 0 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} \beta = -5 - \alpha \\ 9\alpha + 3\beta = -39 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow$$

$$\left. \begin{matrix} \beta = -5 - \alpha \\ 9\alpha + 3(-5 - \alpha) = -39 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} \beta = -5 - \alpha \\ 9\alpha - 15 - 3\alpha = -39 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} \beta = -5 - \alpha \\ 6\alpha = -24 \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow$$

$$\begin{pmatrix} \beta = -1 \\ \alpha = -4 \end{pmatrix}.$$

Γ. Είναι:

$$f(x) = x^3 - 3x^2 - x + 3 = x^2(x - 3) - (x - 3) = (x - 3)(x^2 - 1) = (x - 3)(x - 1)(x + 1).$$

Ο πίνακας προσήμων της f είναι:

x	$-\infty$	-1	1	3	$+\infty$
$x+1$	-	o	+	+	+
$x-1$	-	-	o	+	+
$x-3$	-	-	-	o	+
$f(x)$	-	o	+	o	+

Η γραφική παράσταση της f βρίσκεται πάνω από τον άξονα x ' x όταν

$$f(x) > 0 \Leftrightarrow x \in (-1, 1) \cup (3, +\infty).$$

Δ. Επειδή το υπόλοιπο της διαίρεσης του $P(x)$ με το $x-1$ είναι 2 και με το $x-3$ είναι 4, ισχύει ότι $P(1)=2$ και $P(3)=4$. Επειδή ο διαιρέτης $g(x)$ είναι 2^{ου} βαθμού, το υπόλοιπο θα είναι το πολύ 1^{ου} βαθμού. Δηλαδή θα έχει τη μορφή $v(x)=κx+λ$. Τότε αν $\pi(x)$ είναι το πηλίκο της διαίρεσης, θα είναι: $P(x) = g(x) \cdot \pi(x) + κx + λ$. Οπότε:

$$\left. \begin{array}{l} P(1) = 2 \\ P(3) = 4 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} g(1)\pi(1) + \kappa + \lambda = 2 \\ g(3)\pi(3) + 3\kappa + \lambda = 4 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \xrightarrow{g(1)=0} \kappa + \lambda = 2 \\ \xrightarrow{g(3)=0} 3\kappa + \lambda = 4 \end{array} \Rightarrow$$

$$\left. \begin{array}{l} \lambda = 2 - \kappa \\ 3\kappa + 2 - \kappa = 4 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \lambda = 2 - \kappa \\ 2\kappa = 2 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{pmatrix} \lambda = 1 \\ \kappa = 1 \end{pmatrix}.$$

Επομένως το ζητούμενο υπόλοιπο είναι $v(x) = x + 1$.